

Pepe Escobar: Všechny cesty vedou k bitvě o Kábul

- CZ24 News | 14. srpna 2021

AFGHÁNISTÁN: Jednání o “mírovém” procesu v Afghánistánu, která jsou stále v nedohlednu, znovu začnou tuto středu v Dauhá za účasti rozšířené trojky – USA, Ruska, Číny a Pákistánu. Kontrast s nahromaděnými fakty v terénu nemůže být výraznější.

V koordinované bleskové válce Taliban během pouhých čtyř dnů pokořil nejméně šest afghánských provinčních měst. Ústřední správa v Kábulu bude mít problém uhájit svou stabilitu v Dauhá.

Je to ještě horší. Afghánský prezident Ašraf Ghaní zlověstně prohlásil, že proces z Dauhá téměř pohřbil. Již vsadil na občanskou válku – od vyzbrojování civilistů v hlavních městech až po rozsáhlé uplácení regionálních válečných vůdců se záměrem vytvořit “koalici ochotných” pro boj s Talibanem.

Dobytí Zarandže, hlavního města provincie Nimrúz, bylo významným převratem Talibanu. Zárandž je vstupní branou Indie do Afghánistánu a dále do Střední Asie prostřednictvím mezinárodního dopravního koridoru sever-jih (INSTC).

Indie zaplatila výstavbu dálnice spojující íránský přístav Čabahár – klíčový uzel indické verze Nové hedvábné stezky – se Zardžá.

V sázce je důležitý hraniční přechod mezi Íránem a Afghánistánem a dopravní koridor pro jihozápadní a střední Asii. Taliban však nyní kontroluje obchod na afghánské straně. A Teherán právě uzavřel íránskou stranu. Nikdo neví, co bude dál.

Tálíbanci pečlivě provádějí strategický plán. Zatím neexistuje žádná kouřící zbraň, ale vysoce informovaná pomoc zvenčí – pákistánská rozvědka ISI? – je pravděpodobná.

Nejdříve dobývají venkov, což je v podstatě hotová věc na nejméně 85 % území. Poté kontrolují klíčové hraniční přechody, jako například s Tádžikistánem, Turkmenistánem, Íránem a Spin Boldakem s pákistánským Balúčistánem. Nakonec jde o obklíčení a metodické obsazení hlavních měst provincií – tam se právě nacházíme.

Závěrečným dějstvím bude bitva o Kábul. K tomu může dojít již v září v rámci pokřivené “oslavy” 20 let od 11. září a amerického bombardování Tálíbanu v letech 1996-2001.

Ten strategický bleskový útok

To, co se děje na severu, je ještě překvapivější než na jihozápadě.

Tálíbán dobyl Šeberghán, oblast silně ovlivněnou Uzbekistánem, a netrvalo dlouho a rozšířil snímky bojovníků v ukradeném oblečení, kteří pózuji před nyní obsazeným Dostumovým palácem. Abdul Rašíd Dostum je známý jako krutý válečník a současný afghánský viceprezident.

Velkým úspěchem Tálíbanu byl vstup do Kunduzu, který stále ještě částečně vzdoruje. Kunduz je strategicky velmi důležitý. S 370 000 obyvateli a poměrně blízko tádžické hranice je hlavním centrem severovýchodního Afghánistánu.

Kábulské vládní síly jednoduše uprchly. Všichni vězni byli propuštěni z místních věznic. Silnice jsou

zablokované. To je významné, protože Kunduz leží na křižovatce dvou důležitých koridorů – do Kábulu a Mazár-i Šarífu. A co je zásadní, je také křižovatkou koridorů, které se používají k vývozu opia a heroinu.

Bundeswehr dříve obýval vojenskou základnu poblíž letiště Kunduz, kde nyní sídlí 217. afghánský armádní sbor. Tam se stáhlo několik zbývajících afghánských vládních sil.

Talibán se nyní snaží obléhat historicky legendární Mazár-i Šaríf, velké severní město, které je ještě důležitější než Kunduz. Mazar-i-Sharif je hlavním městem provincie Balkh. Nejvyšším místním vojevůdcem byl po desetiletí Atta Mohammad Noor, kterého jsem poznal před 20 lety.

Nyní slibuje, že bude „své“ město bránit „do poslední kapky své krve“. To samo o sobě naznačuje, že se schyluje k velké občanské válce.

Cílem Talibanu je vytvořit západo-východní osu ze Šeberghánu do Kunduzu a rovněž dobytého Taloqánu, hlavního města provincie Tachár, přes Mazár-i Šaríf v provincii Balch a souběžně se severními hranicemi s Turkmenistánem, Uzbekistánem a Tádžikistánem.

Pokud se tak stane, půjde o nevratný logistický zvrat, kdy se prakticky celý sever vymaní z kontroly Kábulu. Taliban v žádném případě nebude „vyjednávat“ o tomto vítězství – v Dauhá ani nikde jinde.

Překvapivý je také fakt, že ve všech těchto oblastech nemá pašunská většina obyvatelstva na rozdíl od Kandaháru na jihu a Laškargáhu na jihozápadě, kde Taliban stále bojuje o úplnou kontrolu.

Kontrola Talibanu nad téměř všemi mezinárodními hraničními přechody, z nichž plynou příjmy z cel, vede k vážným otázkám, co bude s drogovým byznysem dál.

Zakáže Taliban opět produkci opia – jako to udělal zesnulý mulla Omar na počátku roku 2000? Velmi pravděpodobné je, že distribuce nebude v Afghánistánu povolena.

Koneckonců, zisky z vývozu mohou prospět pouze vyzbrojování Talibanu – proti budoucímu „vměšování“ Američanů a NATO. A afghánští zemědělci mohou pěstováním opiového máku vydělat mnohem více než pěstováním jiných plodin.

Neúspěch NATO v Afghánistánu je patrný ve všech ohledech. V minulosti Američané využívali vojenské základny v Uzbekistánu a Kyrgyzstánu. Bundeswehr léta využíval základnu v Termezu v Uzbekistánu.

Termez je nyní využíván pro společné ruské a uzbecké manévry. A Rusové opustili svou základnu v Kyrgyzstánu, aby prováděli společné manévry v Tádžikistánu. Celý bezpečnostní aparát v sousedních středoasijských „státech“ je koordinován Ruskem.

Hlavní bezpečnostní prioritou Číny je přitom zabránit budoucím vpádům džihádistů do Sin-ťiang, které zahrnují extrémně náročné horské přechody z Afghánistánu do Tádžikistánu a poté do země nikoho ve Wakhanském koridoru. Elektronický dohled Pekingu sleduje vše, co se v této části střechy světa pohybuje.

Tato [analýza čínského think tanku ukazuje](#), jak se sleduje pohybující se šachovnice. Číňané si jsou dokonale vědomi „vojenského tlaku na Kábul“, který probíhá souběžně s diplomatickou ofenzívou Talibanu, ale raději zdůrazňují, že „vystupují jako agresivní síla připravená převzít režim“.

Čínská reálpolitika si také uvědomuje, že „Spojené státy a další země se operace v Afghánistánu po mnoho let jen tak nevzdají a nebudou ochotny dopustit, aby se Afghánistán stal sférou vlivu jiných

zemí“.

To vede k charakteristické čínské zahraničněpolitické opatrnosti, kdy se Talibanu prakticky radí, aby „nebyl příliš velký“ a nepokoušel se „nahradit Ghaního vládu jedním tahem“.

Jak zabránit občanské válce

Je tedy Dauhá zničeno? Rozšířená trojka dělá, co může, aby ji zachránila. Proslýchá se, že probíhají horečné „konzultace“ se členy politické kanceláře Talibanu se sídlem v Kataru a s kábulskými vyjednávači.

Zahajovacím bodem bude setkání USA, Ruska, sousedních zemí Afghánistánu a OSN, které se uskuteční toto úterý. Ještě předtím však mluvčí politické kanceláře Talibanu Naím Wardak obvinil Washington z vměšování do vnitřních afghánských záležitostí.

Pákistán je součástí rozšířené trojky. Pákistánská média se plně angažují ve zdůrazňování toho, že vliv Islámábádu na Taliban „je nyní omezený“. Jako příklad je uváděno, jak Taliban uzavřel klíčový hraniční přechod ve Spin Boldaku – ve skutečnosti pašerácké útočiště – a požadoval, aby Pákistán zmírnil vízová omezení pro Afghánce.

To je skutečné hnízdo zmijí. Většina vůdců Talibanu ze staré školy sídlí v pákistánském Balúčistánu a z bezpečné vzdálenosti dohlíží na to, co se děje v pohraničí a za ním, v Květě.

Problémem pro rozšířenou trojici je také nepřítomnost Íránu a Indie u jednacího stolu. Obě země mají v Afghánistánu klíčové zájmy, zejména pokud jde o jeho snad novou mírovou roli tranzitního uzlu pro spojení mezi střední a jižní Asií.

Moskva si od počátku přála, aby se Teherán a Dillí staly součástí rozšířené trojky. Nemožné. Írán nikdy nesedí s USA u jednoho stolu a naopak. Tak je tomu nyní ve Vídni při jednáních o JCPOA, kde „komunikují“ prostřednictvím Evropanů.

Nové Dillí zase odmítá sedět u jednoho stolu s Talibanem, který považuje za teroristickou pákistánskou proxy.

Existuje možnost, že se Írán a Indie dají dohromady, což by zahrnovalo i úzce propojený postoj k afghánskému dramatu.

Když se indický ministr zahraničních věcí Subrahmanyam Jaishankar minulý týden v Teheránu zúčastnil inaugurace prezidenta Ebrahima Raisiho, trvali na „úzké spolupráci a koordinaci“ také v otázce Afghánistánu.

To by v blízké budoucnosti znamenalo zvýšení indických investic do INSTC a indicko-íránsko-afghánského koridoru Nové hedvábné stezky. To se však nestane, když Taliban ovládá Zarkandž.

Peking se zase zaměřuje na zvýšení své konektivity s Íránem prostřednictvím tzv. perského koridoru, který zahrnuje Tádžikistán a Afghánistán. To bude opět záviset na míře kontroly Talibanu.

Peking však může počítat s velkým bohatstvím: Plánem A je koneckonců rozšířený čínsko-pákistánský hospodářský koridor (CPEC) s připojeným Afghánistánem, ať už je v Kábulu u moci kdokoli.

Je jasné, že rozšířená trojka nebude určovat nejsložitější detaily budoucí euroasijské integrace. To bude záležet na Šanghajské organizaci pro spolupráci (ŠOS), která zahrnuje Rusko, Čínu, Pákistán,

Indii, středoasijské "stany" a Írán a Afghánistán jako současné pozorovatele a budoucí plnoprávné členy.

Nastal tedy čas pro nejvyšší zkoušku SCO: jak dosáhnout téměř nemožné dohody o rozdělení moci v Kábulu a zabránit ničivé občanské válce, doplněné o bombardování imperiálními letouny B-52.

Autor: Pepe Escobar

Překlad: zvedavec